

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . 6 K.
 Negyedévre . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 hetilap egyszeri hirdetése
 30 f. Közlemények sora 80 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
**Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 Telefon-szám 16.**

Szózat a sárosiakhoz.

III.

Nagy-Eperjes.

Nem úgy értjük Eperjes *nagyságát*, hogy talán — Grosz-Wien módjára — magához csatolja a környezetét, a két Sóvárt, Sóbányát, Kellemet a rétekekkel, Alsósebest; de nagygyá kell tenni kulturális intézményeiben s a meglévőket fejlesztésében, kiépítésében. Megelégedéssel konstatáltuk mult heti cikkünkben, hogy városunk iskolákban bővelkedik, de egy bizonyos egyoldalúság is szembeötlő. Itt van pl. a két főgimnázium — egy sűtetből két lepeny. A gimnázium csak az általános műveltséget szolgálja, pedig a kor iránya nem kedvez a humaniorának, hanem a reális tudományok felé hajlik. Nálunk még mindig a latin a súlypontja a gimnáziumi oktatásnak. Pedig a nyugat praktikus nemzetei, a franciák, angolok, amerikaiak azokat a gyönyörű, mesés találmányokat, mikkel a világot bámulatba ejtették (villamos-fény, telefon, gramofon, aviatika), nem a Cicero filippikáiból merítették, hanem a természet csodás tüeményeinek, örök törvényeinek ismeretéből, mire a fizika tanít. Az egyik gimnáziumot bizvást lehetne főreáliskolává alakítani. Széppé is kell tenni Eperjest — mondottuk —, de elismerésül hozzá is tesz-

szük mindjárt, hogy ez irányban a háborút megelőző években igen sok történt. A Főutca terének aszfaltozása és a városi park nagyban emelték a város képének tetszetős voltát. Frekventálja is a város népe a széles aszfalt-járót s Eperjes korzója élénk, mozgalmas.

A nagy háború, mely sok jó szándékot csírájában elfojtott, sok minden tervet halomradöntött, megakasztotta a szépítési folyamatot is. A háború következtében s némi részben talán a város szűkkeblősége miatt nem épült fel az igazságügyi palota, melyet a Kassai-útra, a Zöldfa környékére terveztek. Szemben az ev. gimnázium impozáns épületével — egy nagyarányú, monumentális palota díszére válna a Kassai-útnak s impulzust adna annak kiépítésére. A Kassai-út a város egészséges fejlődésének természetes útja. A nagyállomáson leszállt idegen egy, a modern izlés szerint kiépült bulvardon jönne Eperjesre, pedig sok függ az első benyomástól. Mily kedvesen érinti a jövevényt Kassán a szép Széchenyi-liget árnyas fasorával, mely egyenesen a díszes Kossuth Lajos-utcába vezet!

És *modernné* is kell tenni Eperjest. Modernné egy várost a villamos-világítás, aszfalt, telefonhálózat mellett a gyors, kényelmes és olcsó közlekedés is teszi. Ebben is előbbre vannak Eperjesnél más

vidéki városok. Kassáról nem is szólva, Miskolcra, Nyíregyházán vígan robot a közúti villamos, nagyvárosias színezetet kölcsönözve ezeknek a városoknak. Nyíregyháza lakosait a város erdején keresztül Sóstóra viszi a villamos, egy csinos fürdőtelepre. Nyáron itt hűsöl egész Nyíregyháza.

Eperjes körül van véve szép erdőségekkel, kirándulásra alkalmas helyek mindenütt vannak a környéken (Ceméte, Bor-kút), de mindez elég távol van a várostól s ha kisebb gyermek is van a családban, már bajos gyalogszerrel valahová rándulni. Erős akarattal, megfelelő adag vállalkozási szellemmel, kellő energiával ezt is meg lehet oldani.

E sorok írója még a háború előtt szándékozott megpendíteni az *eperjesi városliget* eszméjét. Lelki szemei előtt most is elég élénken lebeg a képe. Ott terül el a Tarczán túl, hátterét az erdős hegyoldal képezi, melyre serpentinek vezetnek, kitekintsekkel, padokkal ellátva. Van nagy vendéglője, többrendbeli kuglizója, tennispálya, sporttelep nagy tribünnel az E. T. V. E. számára, körhinta, Paprika Jancsi-színpad a gyermekek multságára; egy nagy tó tele pontyval, csukával. Vízét a Tarczából kapja. A tavon csónakáznak, regattaversenyeket rendeznek s halásszák a pontyot. Az Andor-palló helyett rendez fahíd vezet hozzá. A labdarúgáshoz, füles-

TÁRCA.

PROLÓG.

Irta *Kirchmayer Vilmosné*. Az Eperjesi Leányegyesület febr. 8. és 11-ikén tartott kabaréján szavaltta *Kirchmayer Edit*.

Én — a prológ — ki jókedvre deríteni
 Volnék hivatva önöket ma itt —
 Elúzni arcukról a holnap gondját
 S az elmúlt napok szenvedéseit,

Hivatásomnak híven megfelelni
 Ha nem tudok — a rímek röpke szárnyán —
 Ne csodálkozzanak. Hiszen segítni
 Gyűltünk ma össze sok-sok hadiárván.

Hadiárva! Mily szokatlanul cseng
 Ez új szó még ma is. Bár úgy-e régen
 Megszoktuk minden borzalmát a harcnak
 És megedzöttünk ezer szenvedésben?

Megszoktuk már a vérrózsát a réten,
 Hogy piros vértől duzzad a folyó,
 Hogy egymás életére tör sok békés
 Vértől irtózó embermillió.

Hogy nyugalmat nem kínál már a párnánk,
 Átvirrasztunk sok lázas éjszakát
 És hogy lelkünk kétségektől gyötörve,
 Remegve várja új nap hajnalát.

Mi boldog szülőtti egy békés világnak,
 Voltunk mosolygva játszó gyermekek.
 Apánk, anyánk őrizte álmainkat,
 Mindennap kaptunk puha kenyeret.

Meleg otthon, derűs arcok közöttünk —
 Az ifjúságunk szentelt drága emlék!
 Sok színes virág nyílott körülöttünk
 S kacagva kergettünk a réten-lepkét.

Mi boldogok is voltunk egyszer régen —
 Nekünk vannak derűs emlékeink
 S ha a szép multon elmereng a lelkünk,
 Feledni tudjuk szenvedéseink!

S éppen e szép mult emlékei nyomán
 A mai gyermek sívár ifjúsága
 Szívünkbe markol, könnyet csal szemünkbe
 S tettekre serkent e szó: Hadiárva!

Büszke örömmel búcsúzott az apja,
 Igért neki csákót, cifra puskát.
 Ha kenyeret kért, biztatta az anya:
 Lesz minden, várjál! Megjön az apuskád!

És a gyermek várta. Napról-napra bízón
 Imádkozott érte, hittel reggel, este.
 Míg nem minden álmát, vágyát, reménységét
 Egy kegyetlen golyó durván eltemette.

Azóta körötte minden kihalt, csöndes;
 Ezer kérdésére feleletet nem kap.
 Könnyektől barázdás édesanyja arca.
 Igért szebb jövőről szomorúan hallgat.

S mi néznénk tétlenül, hogyan hervad, sápad
 E sok embervirág gyöngye teste-lelke?
 Hidegen hagyhatna minket ennyi bánat,
 Köny, kétség, fájdalom — ily parányi testbe'?

Épp minket? Akiknek minden reménysége
 Ez ifjú nemzedék, melynek hivatása
 Új Magyarországnak támaszul szolgálni,
 Ha ránk derül egykor a béke áldása.

Pihen már a sok hős jeltelen hant alatt.
 De csak akkor lehet békés örök álma,
 Ha megérzi ott a hideg föld mélyében,
 Hogy az ő gyermeke nem egészen árva

Mert hősök árváit minden szenvedéstől
 Van már aki féltő szeretettel óvja,
 Szédült fészek helyett otthont épít nekik
 És irgalmas szívvel táplálja, gondozza.

Tudva azt, hogy aki csak egy gyermek könnyét
 Letörli s helyette mosolyt csal szemébe,
 Ez ártatlan mosoly szebb fényt sugároz rá,
 Mint ezer drágakő hideg ékessége.

S ti, akik ez estén filléreteket
 Hoztatok e nemes szent cél oltárára,
 Mert megértettétek, hogy legárvább árva
 E vérzivatarban a sok hadiárva:
 Fogadjátok hálás köszönetünk' érte
 Már régen porladó hős apák nevébe! —

□□□

Háborús farsang.

Midőn vasárnap a városi Vigadó nagytermébe léptünk, hol a vakok intézete javára rendezett estély volt lezajlandó, a régi jó idők — a boldog béke — impressziói varázsoltak szemeink elé, fényárban úszván a terem, kecses és méltóságos tartású asszonyok sokasága, a bájos leánysereg, kik ragyogó szemmel és édes türelmetlenséggel várták már a rég nélkülözött tánc alkalmát, hisz voltak, kiknek ez volt „első bál“-juk, melytől eddig megfosz-

ti Hitelszövetkezet
 elszövetkezet
 alatt cég 1918. évi
 pénztár Részvény-

ülést

atnak meg, hogy ha
 6-ikán d. e. 9 óraker
 lent tagok számára —
 pirezindjére kitűzettek.
 eseinek előterjesztése-
 mérleg megállapítása-
 adása a felszámoló-
 ket, üzletrészeket és
 ; b) hogy a felszá-
 ereskedelmi Takaré-
) hogy az elkészített
 e mellett a felszámolt

változás nem állott be.

9028-40 K., veszte-
 rékbetétek 4825-73 K.,
 10,910-35 K.

64 K., behajthatatlan
 kért 11,184-19 K. Ju-

számoló-bizottság.

ban egy

SÉG

ÁR.

után 3 óraker

ÉSRE

nni sziveskedjenek.
 mében tartandó —
 s a megjelent rész-
 Az igazgatóság évi
 a, a nyereség hová-
 laptökének emelése

Az igazgatóság.

zámla Követel

916-ról . 45355-03

tók után 87961-09

es. " 140618-31

-kölc. " 13707-49

előleg. " 7699-42

" " 227-70

mlák " 189394-19

efiz. " 2035-62

jöved. . 453570-08

és ingat-

lme . . . 11432-87

m. üzletb.

remeknél 12577-33

szesedés,

r. díjak . 17234-50

981813-63

VOGEL BÉLA,
 vezérigazgató.

OS
 CZYNSKI GUSZTÁV

labdához stb. felrándult más városbeliek a nagyállomástól könnyen, rövidesen jutnak a sporttelephez, most egész menetgyakorlat odáig. Erre akartuk a városi tanácsnak figyelmét felhívni, elsősorban **Faragó József**-ét, a város érdemdús polgármesteréét, kinek a város széppé varázslása körül hervadhatlan érdemei vannak. Az ő gyakorlati érteke bizonyára felismerte volna a felvetett eszme üdvös voltát, programba véve annak megvalósítását. De közbejött a nagy vihar és az eszme, mint nem időserű, csak pium desiderium maradt. Avagy talán nem is oly kockázatos, kilátástalan vállalkozás volna most sem? Pénz van bőven: mozik, kabarék tömve, a város élelemmel való ellátásából is szép összeg maradt, hátha a mondott célra fordítanák! Nem volna utolsó befektetés. A liget szépen jövedelmezne s meghozná a ráfordított tőke kamatait.

A városliget eszméje azonban, mint Eperjes ökonomiájának kérdése, elsősorban magára a városra tartozik, azért csak mellesleg vetettük fel, hadd vegyék a város intézői ad referendum, ha életképesnek találják. A megyéhez s benne a város közönségéhez is más irányú kulturális alkotás tervével járunk.

Előbbi cikkünkben említettük a nyilvános könyvtárakat, képtárakat, múzeumokat mint a közművelődés eszközeit. El van-e Eperjes látva ezekkel? Könyvtára van a Széchenyi-körnek, melynek könyvei közkézen forognak, igaz, leginkább a könnyebb olvasmányok. S a Kollégiumnak is van nagy könyvtára, többnyire tudományos művekből, de mint felekezeti tulajdon nyilvánosnak nem mondható. Képtárakat rendeznek időnként Eperjesen is, melyeknél leginkább az üzleti szempont dominál. Állandó képtára nincs.

És nincs Eperjesnek **múzeuma!** Ez érezhető hiány. A múzeum úgyszólván kiegészítő része az iskoláknak, a szemléltető oktatásnak nélkülözhetetlen eszköze. Mennyire megkönyíti — hogy mást ne említsünk — az állattani ismeretek bővülését, megrögzítését, ha az egyes állatok

alakjait a tanuló maga előtt látja. A képzőművészet remekei, ha utánzatban is, jótékony hatást gyakorolnak a művelődésre, az ízlés finomul szemléletük által, — a régiségtár bepillantást enged a múltba, a nagy elődök relikviái a hazaszeretet érzetét érelik az utódokban s a természet csodás energiáit is szemléltetővé teszik a fizika műszerei.

Igaz, hogy egy vidéki város szerény alkotása nem vetekedhetne a főváros nagyarányú intézeteivel, melyeket az egész ország istápol, gazdagít; mégis kívánatos, hogy ne csak az ország szívében legyen minden kulturális közkinccs felhalmozva, jusson belőle a periferiáknak is.

Szózatunk a sárosiakhoz ekkép ebben az akkordban csendül ki:

Múzeumot Eperjesnek!

Erről még egy közlemény a jövő számban.

Városi közgyűlés.

Faragó polgármester háromhavi szabadságra megy.

Eperjes város képviselőtestülete febr. 13-ikán közgyűlést tartott. Ezen a közgyűlésen remélhetően végleg elintézték nyert az a nemtelen és kiméletlen hajszá, amelyet egyesek Faragó József polgármester ellen indítottak. A közgyűlést Magyar József h. polgármester vezette a nála megszokott tapintattal és objektivitással. Mindenekelőtt bemutatta a polgármesternek a közgyűléshez intézett kérvényét, amelyben megrendült egészségi állapotára való hivatkozással, hathavi szabadságot kér nyugdíjaztatása előtt. Ezzel a kérvénnyel előzetesen a városi tanács és az együttes szakosztályi ülés behatóan foglalkozott. Ez utóbbi azzal a javaslattal járult a közgyűlés elé, hogy engedélyezzen Faragónak háromhavi szabadságot. Az együttes szakosztályi ülésen e javaslat szószólói, dr. Müller Bertalan és dr. Csatóy Ágoston frappáns felszólalásaikban lélektani motivációját adták annak, hogy miképpen rendülhetett meg csaknem a polgármester lelki egyensúlya. Ezt azonban nem tekinthetik — mint mondták — komoly oknak arra, hogy a közgyűlés Faragó

megkapó üdeségével és fiatalságának varázslával egyszerre meghódította a megjelentek szívét. **Pfannl** Jenőné és **Gerlőczy** Denise Carneval-ja Nizza észbontó farsangi hangulatát lebegtetette szemek elé, egy meglevénedett ballet-részlet a nagyoperából. **Maléter** Anna Cigányleányában Strausz Saffiját véltük látni. **Maléter** Jolán — nagyanyáink édeskés Biedermaier-hangulatát és viseletét bájosságával tette felejthetlenné. A Porcellán-figura, **Csatáry** Erzsike alakításában, oly bájos és cukros volt, hogy biz' sok férfiszív felsóhajtott magában: hol is kaphatók ily édes, csodás nipppek? **Bádn** Emma Carmen-ja és **Kirchmayer** Edit Rétyvirág-a hatásos, művészi alakítás minden ízében. Szent Cecilia **Dienes** Mária alakításában a világhírű festmény oly gyönyörű életrekelte, méltó párja eredeti-jének. Végül **Pálesch** Lenke Békeangyala oly sikeres és légius volt, hogy minden meglepetés nélkül hallgattuk volna, ha halljuk ajakáról, — mint angyali szózatot — az általános béke kihirdetését...

Az élőképek rendezését **Kopeczky** főhadnagy vállalta magára, mely nehéz feladatnak művészi ízléssel és fáradhatatlansággal lett mestere.

Az előadás után tánc következett a legfelsztelebb hangulatban a reggeli órákig. Az est a jótékony, humánus célnak 3000 koronát jövedelmezett.

□□□

nyugdíjaztatását — még olyan formában sem, mint azt maga a polgármester kérvényében teszi — tárgyalja. A polgármester értékes egyéniségére szükség volt a múltban, szükség lesz a jövőben. A szakosztály még a hathavi szabadság megadását sem javasolja a közgyűlésnek, mivel ha a polgármester egészsége három hó alatt helyre nem áll, még mindig kérheti szabadságának meghosszabbítását. A szakosztály javaslatát a közgyűlés **egyhangulag, vita nélkül elfogadta**. Íme az illetékes forum, három közgyűlésben egymásután, fényes elégtételt szolgáltatott Faragó Józsefnek. Ismervén a városi képviselőtestület intelligenciáját, amely kitalált meséknek nem ül fel és demagóg izgatásokra nem izgul, — mindezt mi előre tudtuk és vártuk. Sokan — lapunk olvasói közül is — szemrehányással illettek bennünket, hogy ebben a városi közönség érdekeit oly mélyen érintő hajszában, épp a legkritikusabbnak látszó (?) időben, nekünk nem volt szavunk a vádak visszautasítására. Olajat nem akartunk önteni a tűzre. Tisztán láttuk azonban, hogy ez a műszenvédélyeskedés nem lesz fenntartható, mihelyt a közönség tisztán látja e vádak alaptalanságát. Nem akartunk tehát a biztos fejleményeknek elébe vágni. E mellett nem tartottuk ildomosnak, lapunk ízlésével összeegyeztethetőnek, oly dolgokkal előhozakodni, amelyeknek tisztázása nem a sajtó feladata, amelyet a sajtó tisztázni nem is képes. Egyedül illetékes tényezőnek ismertük el erre nézve a városi közgyűlést és valahányszor a városi közgyűlés foglalkozott ezzel az ügygel, mi mindannyiszor krónikás tisztünket teljesítettük s közönségünket tájékoztattuk. Ez alkalommal is csak a tiszta ténnyt konstatáljuk: a közgyűlés egyhangú állásfoglalását. Sem többet, sem kevesebbet. Mivel az igazságot szolgáljuk, hangulatkeltő szavakra nincsen szükségünk.

A közgyűlés elismerésének némi jeléül az ily módon szabadságot polgármesternek abból a 200,000 koronánál nagyobb összegből, melyet ő a háború alatt a városnak megtakarított, **egyhangulag** 5000 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

Végül gondoskodott a közgyűlés a szabadságot polgármester helyettesítéséről. **Ily módon a polgármesteri teendőket a polgármester távollétében Magyar József h. polgármester fogja végezni.** A további helyettesítésekre Balászy József, Dadej Gyula, Voloszinovich Gyula, Hortulányi Lipót, Vajda Kálmán és Stark Zsigmond kérték fel.

Ipari elmaradottságunk okai.

Írta Stark Zsigmond gépészmérnök.

IV.

Mi „lovagias nemzet“ vagyunk, ezt a hízelgő jellemzést a német császár mondta rólunk egykoron, midőn túl a Lajtán szomszédainknál volt vendégségben. Ezzel úgylátszik középkori elmaradottságunkat akarta arcullegyinteni, mert hisz a „lovagiasság“ még a középkorból ránk testált elavult hagyomány. Miért nem mondta inkább rólunk, hogy mi élelmes, vállalkozó nép vagyunk? mert, sajnos, ezt nem mondhatta rólunk. A „sajnos“ felsóhajtás a cikkíró, nem pedig a német császár kebléből fakadt, mert a németnek és osztráknak addig megy jól a dolga, míg mi vagyunk a lovagiasak, ők pedig az élelmesek. Ha fordítva volna, ők mondanák, hogy sajna.

A magyar embernek különös előszeretete volt régente külföldön vándorolni. Talán azért, mivel a külföld modern intézményeit, kulturális berendezéseit, gazdasági fejlődését kívánta tanulmányozni? Dehogy! Sokkal nemesebb célok vezették oda! Egy európai műveltségű francia újságíróval utaztam egyszer együtt, aki

totta a kegyetlen sors. A női választmány igazán kulturális munkát végzett, midőn a társadalom legszerencsétlenebbjei: a vakok iránt a közérdeklődést felébreszteni, városunk, megyénk színe-javát e humánus ügy érdekében sorompóba szólítani és egyesíteni tudta.

Várakozásteljesen nézett a megjelent közönség a színpadra, midőn „Isten, áldd meg a magyart...“ nemzeti dalunk akkordjai mellett **Beretvásné Semsey** Karola, Hungaria itemes és lenyűgöző alakja vált láthatóvá, mely kép ragyogó színeivel és méltóságával frenetikus tapsot váltott ki. Br. **Wardener** Márta Tirol jelképében a havasok magasztos hangulatát varázsolta elénk, szinte vártuk az alpesi pásztor túlkölését... **Imre** Gézáné, társadalmunk e sokoldalú bájos asszonya Németország géniuszát és a holland leány típusát megkapóan és elevenen illusztrálta. Törökország, hű szövetségünket br. **Ghillány** Lászlóné színdús pompában és rendkívüli grációzitással interpretálta, Seheresade tündérmeséinek bűbájos királyleányát sejtette. **Bornemisza** Mincsi Bulgária rokonszenves és kedvelt színeiben. **Gellért** Etelka Erdei tündére pedig bájosságával szív-fájdalmakat okozott, hisz ily tündérek csak gyermekálmunkban fordultak elő. **Zavatzky** Irénke a két aranyos apró törpével Hófehérke tündéregjét juttatta eszünkbe, melyben csak a királyfiak győzedelmeskednek a gonosz mostoha felett. **Magyar** Kató mint Piroska,

többek között a magyarok külföldi utazásairól beszélve, azt a találó megjegyzést tette ránk, hogy Párisban az előkelő restauratókban arról lehetett megismerni a magyarokat, hogy az étlap legjobb menüje az ő asztalukon díszelgett. S ezzel bámulatos éleslátással jellemezte a magyart. A magyarnál legfontosabb volt utazása közben a kényelem, a pompa és a gourmandéria. Arról senki sem feledkezett meg úti élményei közül, hogy Velencében remek tengeri-halát, Münchenben kitűnő sört, Helgolandban viszont a legpompásabb tengeri-rákot fogyasztotta, míg Berlinben a legkényelmesebb szobában élt és Párisban a Moulin-rouge legpikánsabb demimondeja szórakoztatta.

Hogy azonban Velencében minő nagyszerű üvegyártás, Münchenben mily lényeges művészet, Helgolandban minő katonai erődítvények, Berlin külvárosában mennyi gyár és jóléti, meg szociális intézmény, végül Párisban az éjjeli mulatóhelyeken kívül a modern kultúra minden ága a mai tökély csúcspontján van, ezekkel az impressziókkal a magyar utazóközönségnek igen kis töredéke került csak vissza újtjáról.

Látták már, mint élvezte egykor a német ember a Tátrát? Turistaruháiban, hátán a „Rucksack“-kal, III-ik osztályon, avagy gyalog, útközben egy kis „Würstchen“-t, meg „aufgelegtes Brötchent“ evett és a szállodák legolcsóbb padlásszobáiban hált. Végül jobban ismerte a Tátra minden zegét-zugát 100 márka elköltése után, mint a magyar kéjutazó I. osztályon, avagy külön fülkében, szalonkában és lakcipőben, mert csak így lehetett az előkelő vendéglők table d'hôtejain résztvenni és a szállók legelegánsabb szobáiban több ezres elköltése mellett lakni.

Mint hogy a magyar ember vérmérséklete közelebb a franciához áll, és a németével úgyszólván ellenlábás, azért inkább a németekhez menjünk, ha tanulni és okulni akarunk.

A germán faj nehézkes és lassú felfogása ellenére ma már élelmesség, tudás, mozgékony és szívság tekintetében még az angolt is messze túlszárnyalja. Ez biztosítja már régóta a németek világuralmát. A német ember általában kis koncepciójú, skrupulózus, kicsinyes, részletező és ezért specializálja is magát minden téren. Igaz, hogy a német mindenből rendszert, szabályt, módszert és doktrínát csinál és ezzel sokszor túl is lő a célon, de viszont ebben rejlik az ő alaposága és mindenre kiterjedő figyelme. Kis dolgokban mondhatnók nagy az ő éleslátása; ebben van az ő hatalma. Főerejét azonban az alkotja, hogy állandóan egy nézőpont vezérli: mindenből, még a legigénytelenebbnek látszó dologból is hasznot teremteni, nem látszólagos, illuzorikus hasznot, hanem effektív és produktív hasznot, melyhez nem a véletlen, az alkalom, vagy a szerencse vezet, hanem amelyet kemény, szívós, kitartó munkával magának kiküzd.

Ezért a német állandóan kalkulál és számít, az eredményt nem a véletlenre bízta, hanem pontosan előre ismeri; az eszközöket, melyekkel célját elérni óhajtja, jól megválasztja, berendezését mindinkább tökéletesíti, fölösleges dolgokat kiküszöböl, takarékos az anyaggal és erővel, regijét a minimumra csökkentti, mert mindent lehetőleg egyedül organizál és amellet minden tényezőt alaposan mérlegel, mely eredményeit hátráltatná, vagy előmozdítja. Dolgát alaposan érti, ismeri termelésének összes faktorait és piacának esélyeit.

Végül leghatalmasabb segítőtársa: kiváló üzletszellem. Nincs az a speciális produktum, amelynek nem tudna piacot teremteni.

A német mindig előbb megszerezte a piacot, csak azután produkált. Gyártmányának reklámot csinált százféle eszközzel és móddal, hirdetett és utaztatott, beszélt róla szakegyletekben és írt róla szaklapokban. Üzleti eszközei és fogásai azonban mindenkor az üzleti tisztesség határain belül mozogtak. Régi árút nem adott el új helyett, gyártmánya a célnak mindig megfelelő volt, hasznavehetetlen dolgokkal nem is foglalkozott, mert annak selejtes volta úgyszólván csakhamar napfényre került volna, árújért nem kért többet, mint amennyit tényleg ért, alkút nem engedett meg, árújának értékét „pratiuum affectionis“-szal nem hajtotta túl. Mindenkor megelégedett a normális „polgári“ haszonnal; nem nyújtott könnyelmű hitelt, mert nem számíthatott bizonytalan veszteségekkel. Nem kívánt gyorsan, csodás módon meggazdagodni, hanem lassan, fokozatosan és biztosan haladt az egészséges vagyonosodás szilárd lépcsőfokán felfelé.

A magyar ember mindennek élő ellentéte volt és sajnos, még ma is az. Anélkül, hogy részletezném, vedd t. olvasó fenti tulajdonságok contraversióit egy csomóba és megkapod az átlag-magyar gyáros és kereskedő hűsből és vérből való eleven képét.

Sajnos, csak torzképet nyerjük így a magyar gyárosnak és kereskedőnek!

Elszomorító volna, ha minden magyar gyáros és kereskedő ilyen volna, akkor csakugyan sohasem volna kilátásunk önálló gazdasági életre szert tenni. Tény azonban az, hogy a külföldön ilyennek ismerik s így ismertetik a magyar gazdasági élet működő faktorait. S ennek a magyar gyártmány és magyar piac óriási kárát vallja! (Folytatjuk.)

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiárkvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. febr. 12-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 77,322-25
Az EPERJESI LAPOK útján:	
Theisz Ármin	10- -
Bella Elekné	30- -
Gallé Marcell	100- -
Mussoni Antal	40- -
Eperjesi áll. tanítónőképző-intézet	40- -
Gallotsik István felsővízközi főszolgabíró beküldött	125- -
Dobránszky József színei r. kath. lelk. útján: Színye község ifjúsága	30- -
Összesen:	K. 77,697-25

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* - a hadiárkvák nevében - hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. febr. 12. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvasszékekének elnöke.

Az eperjesi hősök emlékére a következő adományok érkeztek:

Dr. Werther Henrik	10- -
Id. Meliőrisz Kálmán	10- -
Állami tanítónőképzőintézet	20- -
Összesen	40- -

A gyűjtés eredménye 1918. évi február 16-ikán K. 53,919-43
Eperjes, 1918. február 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hadiárkvák alapjára a következő adományok érkeztek:

Honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala	392- -
--	--------

Eperjesi Bankegylet	160- -
Eperjesi villamosmű	100- -
Honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala	392- -
Dr. Werther Henrik	10- -
Dr. Erek István	40- -
Theisz Ármin	10- -
Mussoni Antal	10- -
Böhm Mór	25- -
Szopoliga Miklós	10- -
Összesen	1149- -

A gyűjtés eredménye 1918. évi február 16-ikán K. 57,563-48
Eperjes, 1918. február 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára a következő adományok érkeztek:

Dr. Werther Henrik	10- -
Perselyből	1664
Összesen	2664

Gyűjtés eredménye 1918. febr. 16-ikán 3773-77
Eperjes, 1918. február 16. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

A Vöröskereszteperjesi fiókjának Kissóczy

Mátyás úr névnapj üdvözlések megváltása címen 40 koronát, Petruska József sósújfalusi bíró pedig 20 koronát adományozott, melyért őszinte hálás köszönetet mond az elnökség.

A vakok intézetének fenntartásához

a következők voltak kegyesek adományaikkal hozzájárulni: Hertzka Simon 15-80, özv. Bodnár Józsefné 2, Székely Adolf 20, dr. Szémán István 4, Gleviczky Gusztáv 30, Kernasevics János 8, Fleischmanné 19-36, Budamér a lemeszi főszolgab. útján 45-80, Böhm Mór 25, N. N. 20, Williger Pál újévi üdv. megváltása címen 10, Zaborovszky Béla prael. 20, Gregor Endre 10, kishársi körj. 9, Podszóczy Mátyás 7, Frisch Dávid újévi üdv. megvált. címen 20, eperjesi nemeslelkű nő adom. 100 koronával. Tagsági díjakból: Bujanovics Gyuláné elnök 100, Beretvásné Semsey Karola 10, Meliőrisz Ilka 10, Koós Béláné tb. elnök 50, Kissóczy Mátyásné 10, Pálesch Árpádné 10, br. Ghillány Sándor 10, ifj. Meliőrisz Kálmáné 2, br. Jeszenszky Ödön 2, Semsey Ottó, Semsey Ottóné, Csatáry A.-né, Kőszeghy Józsefné, Kösch Árpádné, Bánó Etelka, dr. Müller Bertalané, Berzevics Zsigmond, Gojdic Metód, Halácsy Gyuláné, Koós István, Dobay Károly, dr. Desseffy István, dr. Dobay Zsigmond, Kösch Kornélné, Klauszer Kálmán, Passuth Ferenc, dr. Novák István, br. Ghillány József, Berthóty Elek főhadnagy, Putschalkó Marianna, Kádas Miklósné, Feltinger Irma, Mizsicskó József, dr. Vojtovich József, dr. Rusznák Miklós, Korotnoky János, Mathia Károlyné, dr. Szmandray Simon 2-2 kor. és R. A. 5 korona. A fenti adományokért és tagdíjakért az intézet igazgatósága hálás köszönetét fejezi ki s kéri a nagyérdemű közönséget, hogy minél nagyobb számban lépjenek be a tagok sorába.

A vakok intézetének javára a helybeli tánc kedvelő ifjúság által rendezett táncestélyen a következők voltak szivesek felülfizetni: Neumann Mór, Ritter János 10-10; Bruhnerovics András, Schlaff Herman 8-8; Stehr Ignác, Kún Sándor, Nits Lajos, Medgyesy Fricike 5-5; Lutocska M., Pusztahelyi Lajos, N. S., K. S. 4-4; Vajdicska Kálmán 3; Gubcsó Gyula, Nemesszívú hölgy, Káposztás János, Lipták József, Papp Gyula, Hartmann Ernő, Löwy Ignác, Papp József, Tirnován N., Bíró Endre, Koch János 2-2; Imriscsák István, Demko György, Boda Sándor, Fiedler N., Glatz György, Tarai N., Kirchner N., Kovács Sándor, Ungár Henrik, Rosenfeld Imre 1-1 korona. A rendező-bizottságnak, Ritter János úrral az élén, továbbá Klein nővérek, Ligday Margit, Vogel Regina kisasszonyoknak - kik levelezőlapok árúításával az est jövedelméhez hozzájárultak, melynek végeredményeképen 78 kor. 42 fill. folyt be az estély tiszta jövedelmeként az intézet pénztárába - a nemeslelkű támogatásért az intézet igazgatósága hálás köszönetét fejezi ki.

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉL

BODEGA
FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

SZÉCHENYI-KÖR.

A legközelebbi vitaestén febr. 19-ikén dr. Hartmann Imre tb. járásorvos, népfőlkelő főorvos tart előadást a *nemibetegségekről*.

Irodalmi estély. A Kör febr. 27-iki irodalmi estélyén felolvasást tart Kövessy Lajos főgimn. igazgató: „A maradandó szép – szellemi élvezetünkben”. A felolvasást a nagyteremben tartjuk; belépődíj nincs.

Zeneest. Az Eperjesi Széchenyi-kör febr. 6-iki zeneestélyét minden tekintetben a leg-sikerültebbek közé sorolhatjuk. Maradandó hatást váltott az ki a közönség lelkében, de felejtethetetlen lesz az a szereplők emlékezetében is, mert szép és megérdemelt sikert hozott nekik ez az est. Szinte szokatlannak mondhatjuk azt a forró tapsvihart, azt a szűnni nem akaró lámpaelhívást, amiben Konyovits Náda kisasszonynak része volt. De meg is érdemelte, mert annyi érzéssel, annyi tüzzel, oly briliáns technikai készséggel, amilyennel ő játszott le minden egyes számát, az szinte ritkaságszámba megy. Temperamentumának megfelelően választotta meg műsori számaát is. Tschaikowsky dallamos, melódikus „Canzonetta”-ját, Moszkowski: „Guitarre”-ját, Gossec: „Tamburin”-ét oly tökéletes átérzéssel, precíz biztonsággal játszotta el, hogy valósággal megbűvölte velük a közönséget. Mindannyian kiérettük, hogy Konyovits kisasszony nem játssza le csupán a mesterek kottáiba szedett műveit, hanem bele is éli magát azokba a jelenetekbe, amelyek egy komponáló látott, kigondolt és kifejezett. S vele együtt eláldalgott a mi lelkünk is, hallgattuk a gitáros szerelmeskedő enyelgését, szenvedélyes vallomását, láttuk a tamburánsok lejtését, vad, szilaj táncát, szédületes perdülésüket önmaguk körül, kiérettük, amikor belefáradnak a táncba s újra nekilendülnek, s mindezt szárazfába s feszült húrjaiba vitte egy gyermekleány, maga is csupa tűz, csupa szenvedély, csupa ábránd és bohémítás. Ezt a sokoldalúságát valósággal csodálnunk kellett Hubay 3. sz. Csárdajelenetében. Amit olvastunk, hallottunk a régi csárdavilág romantikájából, a szerelmes betyár és szegénylegény nekibúsulásából, a sírva vigadó magyar temperamentumáról, a sarkantyúpengős csikós lassújából, majd ropogásából, azt mind-mind láttuk, átéljük magunk is Konyovits kisasszony játéka nyomán, aki zúgó tapsok között játszotta el ráadásban Drdla: „Visió”-ját, Náda: „Serenád”-ját. Játékáról tehát csak szepet mondhatunk; előadása könnyed, technikája meglepő s emellett játszik lélekkel, megértéssel, szívvel, érzéssel és mindannyian kiérettük, hogy játékában lüktet vér, meleg, forró, bizsergő, piros vér!

Grossmann Ilonka úrhölgy gyönyörű zongorajátéka kettős érzést váltott ki belőlünk. Gyönyörködünk nemcsak precíz, minden technikai nehézségeket könnyen uraló, művészi tökélybe vitt játékán, hanem büszkén tekintettünk reá, mint zeneiskolánk e széptelenségű növendékére, aki szép jövőt ígér s máris bizonyossága annak, hogy mily egészséges, életrevaló idea volt a zeneiskola létesítése. Szíves tapsainkra eljátszotta még Beethoven: „Eccosaise”-t. A meleg és őszinte ünneplés elsősorban Grossmann k. a.-nak szólt s általa jutott elismerés zeneiskolánknak s ez esetben Káldi Soma tanárnak, akinek Grossmann k. a. egyik kiváló tanítványa.

Szent-Istváni Juliska XVI. és XVII. századbeli „Virágénekekkel” és „Népdalokkal”, majd újabb műdalokkal aratott megérdemelt sikert. Tömör szép hangja az utóbbiaknál érvényesült s ezeket több megértéssel is fogadta közönségünk. Pedig de messze maradnak ezek a műdalok azoktól a hamisítatlan, őseredetű, kurucvilágbeli daloktól, amelyeket első számában bemutatott nekünk! Mily kár, hogy a magyar dal fejlődéstörténetéről az egyes dalok között valaki nem konferált és még inkább sajnálatos, hogy e régi világ dalait elfelejtettük, ügyet sem vetünk rájuk s ha nagyritkán halljuk, fölünyes gesztussal elintézzük. Hozzáértők és hozzá nem értők egyaránt kéjelgünk a klaszikus zenében, idegen termékben, nekünk csak az jó, ami külföldi iparban is, kereskelemben és – zenében is. Rossz madarak vagyunk mi; nem szeretjük, ha melódiáinkat halljuk, előkelő unottsággal lefitymáljuk s elhessegetjük a sárgarigót, a fülemilét. Pedig de sok drágagyöngyöt lehetne kihalászni a feledés iszapjából a magyar dal és

zene terén, de sok gyönyörűségünk lehetne az elrejtett, elfelejtett, lebecsült magyar zenei értékekben! Magyar énekesek hol vagytok? Lantosok és hegedősök bűvös, romantikus világa, örökre elfelejtettek? Magyar dal és zene, nincs helyetek a hanversenyteremben? Csak délszaki növények, pálmák, bódító illatú virágok nyílnak nekünk s az árvácskák, az ibolyák, a kankalin, az a sok-sok mezei virág nem érdekel már?

Nem kívánunk számukra virágházakat, elveszíténi ott a rét, a mező bársonyát, az erdő édes ózónát, de legalább cserépbé ültessük olykor-olykor, lassan megszeretnők s tán újból jöjné az idő, amikor könnyeinkkel öntözönk.

Budapesten már kezdik észrevenni a magunk zenei értékeit, sok forró sikerrel éppen Szent-Istváni Juliska ismerteti. Ő, a magyar tanítónő ápolja ott a magyar dalt, öntözgeti árvácskáinkat, kertbe ülteti a csipkebokrot – csak türelem, kitartás! Rózsákat hajt a csipkebokor, ha szemzik s ápolják. Most még csupa tövis terem rajta, de ha majd kinyílik s adja lsten, hogy mielőbb, akkor jó a hála, mert a bokor maga hinti teli szirmaival annak útját, aki ápolja. Mi pedig néhány szál nefejejtset kötünk csokorba s nyújtjuk halánk jeléül neked: Szent-Istváni Juliska, hogy nem hagyod elveszni a gyöngyöket, eltaposni a mi kis virágainkat.

Hála és elismerés *Wohánerné* úrnőnek zongorakíséretéért, amellyel a szereplők számaát csak még értékesebbé tette tökéletes kíséretével és *Borsody* Károlynak, ezen emlékezetes zeneestély szerencsés rendezőjének. *yVor.*

Felolvasó-est. Febr. 13-ikán *Söpkéz* Sándor, a budapesti kir. József-műegyetem tudós tanára, fáradságot és időt nem kímélve, lejött hozzánk, hogy Szinyei Merse István meghívására előadást tartson „*Energia-gazdálkodás a háború után*” címen, amely kérdés aktualitásánál fogva háború utáni gazdasági életünknek elsőrendű megoldandó feladatai közé fog tartozni. *Söpkéz* előadásában részletesen fejtegette az energia lényegét és azon energia-forrásokat, melyekből mechanikai erőszükségletünket merítjük; ezek: a víz, a földgáz és a szén. Hazánk mindezen három energiaforrásban eléggé bővelkedik. Vízierőnk 1.700.000 HP-re becsültetnek, melyekből ezidő szerint alig néhány százalék használtatik ki. A sármási földgázforrások gázszolgáltató képességét 72 milliárd m³-re becsülik, ami egy milliárd mm. szemnek felel meg. A leggazdaságosabb energiaforrásunk a szén, melyből üzemben levő bányáink évenként átlag 90 millió mm.-át termelnek. Ezen szénmennyiség nem fedezi összes szükségleteinket, úgy hogy mult évben is a megnövekedett szükséglet fedezésére 50 millió mm. szén behozatala vált szükségessé. Anglia, Németország és Amerika a világ széntermelésének 80%-át produkálják, míg mi alig 1%-át. Ezért vagyunk mi ráutalva a külföldi szénre és ez az oka a mi állandó szénhiányunknak. A „többtermelés” jelszavával indulunk a háború utáni gazdasági fellendülés korszaka elé; hogy pedig többet termelhessünk, szükségessé válik, hogy minden energiaforrásunkat a legintenzívebben kihasználhassuk. Nemcsak többet akarunk termelni, hanem azt akarjuk, hogy ehhez a lehető legolcsóbb energia-források álljanak rendelkezésünkre. Mindezen energiák elektromos energiává átalakítva, a forrás székhelyétől legtávolabb eső pontokban is felhasználhatók világitási, fűtési és bármely mechanikai célokra, gépeink hajtására úgy az iparban, mint a mezőgazdaságban. Eddig kicsinyben, rendszertelenül létesültek villamtelepek, ehelyett célszerűbb hatalmas centrális energiatermelő központokat létesíteni, melyek mindegyike egy nagy körzetet lát el elektromos energiával, és ezek a körzetek lassanként úgy fejlődnek ki, hogy az egész országot beárazza majd egy egységes dróthálózat, amely az ország minden helyének az ott szükségelt és minden célra alkalmas elektromos energiát fogja szolgáltatni. Ezidő szerint Magyarországon 320 villamtelep van üzemben, ezzel szemben Németországban 4040 telep látja el a Németbirodalom áramszükségletét. Ott már egységes terveket is dolgoztak ki a közhasználatú telepek centralizálására s ez rendkívül befektetés- és energiamegtakarítást eredményez. Ugyanezen cél kell, hogy vezéreljen bennünket is a most szétszórt kis telepek centralizálásánál. – Példaképpen *Söpkéz* tanár Budapest és környéke ezidőszertinti 16 elektromos telepének centralizálását fejtegeti és kimutatja azt, hogy ha Budapest összes

villamtelepei közös centrális áramfejlesztő-teleptől nyernék az energiát, úgy a jelenlegi 9-5 millió mm. szénfogyasztás 4 millió mm.-ra redukálódna. Úgy, mint Budapesten, hasonlóképpen a vidéken egy-egy nagyobb szénbánya vagy vízierő-telepek szolgáltatnának egy-egy nagyobb központot. Ilyképpen Magyarország egész területén 30-40 ily nagy interurbán-telep jönne létre, melyek olcsón, gazdaságosan láthatnák el az összes körzet áramszükségletét. Németországban már folyamatban van az elektromos törvény megalkotása, míg Ausztriában éppen most nyújtották be a törvényhozáshoz. Nálunk kiváló szakferfiak, többek közt *Söpkéz* tanár közreműködésével hónapok óta készítik már elő az e célra szükséges törvényjavaslatot. *Söpkéz* tanár magasszarnyalású és nagy tudományos készséggel tartott előadását legmeltóbban saját szavaival fejezhetjük be: „És bár látom a nehézségeket, mégis hiszem, hogy a modern energia-gazdálkodás ennek a rémes háborúnak egyik legközvetlenebb következménye lesz. Mert kiengesztelésül azért a sok vérért és szenvedésért, jönni kell a nagy szociális fejlődésnek, amely az emberiség boldogulását nem csillogó jelszavakban, kétes értékű jogokban fogja keresni, hanem odator mindenekelőtt, hogy felszabadítsa az embert – az ipar és őstermelés mechanizálása révén – az emberhez nem méltó, gépies fizikai munka végzése alól, hogy aztán a rögtől felszabadult ember szárnyakat kapjon s az egész értékes energiájával az emberiség kulturájának, társadalmi és gazdasági életének fejlesztésén, előbbrevitelén dolgozzék”. *Stark Zsigmond.*

HIREK.

Az Eperjesi Leányegyesület kabaréja.

Zsúfolt házzal honorálta febr. 8. és 11-ikén Eperjes város közönsége az Eperjesi Leányegyesület abbeli elismerésreméltó törekvését, hogy a hadiárvák segélyezésére szánt alapot öregbítse. Ily minden részében, minden számban sikerült kabaréestben volt részünk, az összes szereplők úgy kitétek magukért, hogy szuperlatívuszokkal kellene beszélünk, ha az előadásokat érdemük szerint részletesen méltatni akarnók. Sajnos, az idő rövidege és lapunknak – a papirhiány miatt – szűkre szabott tere nem engedi, hogy ezúttal hosszabb beszámolóban foglalkozzunk az Olympiában látott produkciókkal. Nem bántunk meg vele senkit, ha egy számot mégis kiemelünk. A művészestélyen a legnagyobb sikert *Vöröss* Juci aratta. Ez a káprázatos, aranyos kis tündér valósággal elbájolta, magával ragadta, extázisba hozta az egész publikumot. Az ember szinte nem tudta, mit bámuljon benne: biztos fellépését, rutinját-e, vagy lábacskaiknak csodás mozgékonyaságát, ritmikus táncát, vagy pedig mosolygó szép szemét, bájos arcoskáját. Enniavaló volt ez az édes kis gyerek; el is halmozta őt a közönség tetszésének, szeretetének ezer meg ezer jelével. Bámulatot keltő volt a rendezés munkája, mely körül *Holénia* Béláné, a leányegyesület elnöknője, *Vági* Mária, az egyesület alelnöke és *Vöröss* Sándor gimn. tanár, az egyesület titkára buzgólkodtak. Itt adjuk az est programját: 1. Prológ. Irta *Kirchmayer* Vilmosné, szavalt *Kirchmayer* Edit. 2. „Hogyan kaptak a nők választójogot?“, angol bohózat. Szereplők: *Bárdos* Márta, *Bretz* Ilus, *Fuchs* Hedda, *Engländer* Blanka, *Gallé* Alma, *Kameniczky* Gizi, *Spányi* Ella, *Vági* Mária, *Halmy* Elemér és *Komáromi* József. 3. *Babatánc*. Lejtették: *Flórián* Magduska, *Köszeghy* Katuska, *Vöröss* Juditka. 4. Női szóló-ének. Énekelte *Vadász* Klári. (Dalok: *Reményi* Béla: „Van otthon egy cifra szűrőm”. *Szirmai* Albert: „Olasz ég alatt”. 5. Szavalt. *Komáromi* József két verset adott elő; az egyiket maga írta. 6. *Rendkívüli* szám: *Dialóg*. *Gábor* Andor: „Pufi meg a zsír”. Előadták: *Marosy* Imre és *Vági* Mária. 7. Szólótánc. *Vöröss* Judit: *Amerikai* tánc és *matróz-*

tánc. S
nótaka
tagjána
zivatar
ének. I
a husz
vígjáté
Ilus, M

A k
Jegyekl
160 kor
498 kor
38 fill.
az eper
tattuk.
Ignác, V
Adolf I
Holénia
dr. Mai
Bezilla
Mária,
id. Hol
Barnabá
fejezi k
kölcse é
köttek.
Béláné
Sándor.

Főú

Semsey-
Crouy-es
grófnó i
Noris K
dr. Wick
hittanár

Képt

gatosági
iránt álta
kezik a
tesen kí
egykes k
már mos
rendű, ak
képei sze
képek m

Halál

áll. főreál
évben f
Párkányi
Nüber Ara

Megr

Sösgyülv
4-ikén al
ötödik sz
tonai rek
15-ikén s
a minisz
1700. elő
tó felmer
amellyel
csolatban
körülhor
gunkat s
visszaadn
megment
tanár fára

Közg

vetkezet
d. u. 4 ór
meg XIV.
részes tag

Gyors

lon a nap
forgalomb
érdekű va
vonatok i

Megb

kapitány
kereskedő
nejét, me
felül árús
pénzbünté

tánc. 8. Cimbalomjáték. Dapsy Valika magyar nótákat játszott Kassai Lajos zenekara négy tagjának kísérete mellett. 9. Monológ. „Nyári zivatar.” Előadta Baán Adyka. 10. Férfi szóló-ének. Draskóczy László („Üzenet”, „Elmentek a huszárok”). 11. „Romantika.” Garay Andor vígjátéka. Szereplők: Gellért Etelka, Friedl Illus, Marosy Imre, dr. Székely Emil.

A kabaré pénztári elszámolása a következő: Jegyekből befolyt 2103 kor. Felülfizetésekből 160 kor. Összes bevétel 2263 korona. Kiadás 498 kor. 62 fillér. Tiszta jövedelem 1764 kor. 38 fill. A tiszta jövedelem felét, 882 kor. 19 fill.-t az eperjesi hadiárva alapja javára beszedtük. Felülfizettek: dr. Holénia Gyula, Weisz Ignác, Villamvilágítási r.-t. 20 kor.; dr. Rosenthal Adolf 14 kor.; Gellért Manóné, Glasner Mór, Holénia Béla, özv. Kóschné Dapsy Aranka, dr. Maibaum Artur, dr. Propper József 10 kor.; Bezilla Lenke, Faragó József 5 kor.; Dúzs Mária, Fiffik Árpád, Frenyó Lajosné 3 kor.; id. Holénia Gyula, N. N. 2 kor. 50 fill.; Becke Barnabás 2 kor. Az egyesület hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az előadások erkölcsi és anyagi sikere érdekében közreműködtek. Eperjes, 1918. február hó 15. Holénia Béláné elnök, Vági Mária alelnök, Vöröss Sándor titkár.

Főiri házasság. Az abaújmegyei Saczán a Semsey-kastély házikápolnájában az árpád-házi Crouy-család egyik tagja, *Crouy-Chassel* Margit grófnő febr. 9-ikén házasságot kötött *Sizzonoris* Kristóf gróffal. Az egyházi ténykedést dr. Wick Béla eperjesi kir. kath. főgimnáziumi hittanár végezte.

Képtárlat Eperjesen. A pénzügyigazgatóság épületben közszemlére kített képtárlat iránt általános az érdeklődés és élénken jelentkeznek a vásárlási kedv is. Legközelebb részletesen kívánunk a tárlattal foglalkozni és az egyes képeket kritikailag is méltatni. Annyit már most is jelezhetünk, hogy a tárlaton elsőrendű, akadémiai képzettséggel bíró művészek képei szerepelnek és ennek megfelelően a képek művészi beccsel bírnak.

Halálozás. *Potássy* Jánosné *Nuber* Ida, áll. főreáliskolai tanár özvegye, életének 55-ik évében február 14-ikén Eperjesen meghalt. Párkányi Gyula kir. kath. főgimn. tanár neje, *Nuber* Aranka a nővérét gyászolja az elhunytban.

Megmentett harang. Nagy öröm érte Sósnyúlész községnek jámbor népét február 4-ikén abból az alkalomból, hogy régi (tizenötödik századbéli) harangját visszakapta. A katonai rekviráló-bizottság még 1917. évi május 15-ikén szállította el azt szabályellenesen, mivel a miniszteri intézkedés értelmében mint az 1700. előtti időből való harang az elrekvirálástól felmentendő volt. Érthető a hívők lelkesége, amellyel azt február 10-ikén szentmisével kapcsolatban templomuk körül nagy kegyelettel körülhordozták. Bár sok felmentendő harangunkat sikerült volna vallási rendeltetésének visszaadnunk! Értesülésünk szerint a harang megmentéséért dr. *Janicsék* József főgimn. tanár fáradozott.

Közgyűlés. Az Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet (Kossuth Lajos-utca) február 24-ikén d. u. 4 órakor Rákóczi-kör kistermében tartja meg XIV. évi rendes közgyűlését, melyre üzlet-részes tagjait ezúton is tisztelettel meghívja.

Gyorsvonat megy újból. A Ksod. vonalon a nappali gyorsvonat febr. 14-ikétől ismét forgalomba helyeztetik. Úgyszintén a helyi-érdekű vasútnál is a február 7-ikén beszüntetett vonatok is forgalomba helyeztetnek.

Megbüntetett árdragítók. A rendőrkapitány *Müller* Hermann kefe- és festékereskedőt és *Friedberger* Bernátné, szatócs nejét, mert a gyertyát a megállapított áron felül árúsították, egyenkint 100–100 korona pénzbüntetésre ítélte.

Kérelem. A m. kir. 9. honv.-gyalogezred pótzászlóalj-parancsnoksága kéri mindazokat, akiknek a jelzett ezredből való hozzátartozója hadifogságba esett vagy eltűnt, de később életjelt adott magáról, hogy az illetők ilyen tartalmú és sajátkezűleg írt levelezőlapját megtekintés céljából küldjék Kassára a parancsnokság címére.

Beccsés. Magánkézben levő vagy gyűjteményben őrzött olajfestmények, pasztellek, akvarellek, temperák, rézmetszetek, ötvösmunkák, antik csipkék anyagi és műértékének beccsését mérsékelt honorárium ellenében elvállalja az eperjesi nagy képkiallítás műtárosa a pénzügyi palotában.

Köztisztviselők beszerzési csoportja. A gyöngyösi MÁTRAVIDÉK 1917. augusztus 25-iki számában olvassuk: „A tisztviselők beszerzési csoportja igen élénk tevékenységet fejt ki, hogy a tagok részére a legfőbb élelmicikket beszeresse. A gabonaellátást már meg is oldotta, most pedig burgonyát szándékoznak nagyobb mennyiségben szállítani.” Ugyancsak a MÁTRAVIDÉK 1917. szeptember 22-iki számában olvassuk: „A Köztisztviselők gyöngyösi beszerzési csoportja fényes példáját mutatja annak, hogy szép eredményt lehet elérni, ha az ügyvezető buzgalommal látja el tisztét. A csoport élénk működést fejt ki tagjai érdekében. A legsürgősebb szükséglet kielégítésére 20 vagon káposztát rendelt meg sürgős szállításra. Ezenkívül 60 mázsa bab, 40 mázsa borsó, 20 mázsa lencse, 30 hordó petroleum, 10 mázsa talp, 10 mázsa mosósóda, 5 mázsa mosószappan, 2 mázsa Franck-kávé szereztetett be. Több vagon kőszén folyamatban van. Elnökük önzetlen fáradozásai révén sikerült napi 200 liter tejet is biztosítani, amely mennyiség január-februárban már 600–700 literre fog emelkedni. Momentán szükségletre már több ízben osztott ki tagjainak burgonyát és káposztát. Az intézőbizottság legutóbbi ülésén is lelkes örömmel fejezte ki köszönetét az ügyvezetőnek, akinek fáradhatatlan tevékenysége biztosítja a szép eredményt.” Így írtak Gyöngyösön a beszerzési csoportról már szeptemberben. Mikor lesznek az eperjesi tisztviselők abban a kellemes helyzetben, hogy hasonló elragadtatással nyilatkozzanak a sárosmegyei csoport ügyvezetőjéről? Mit kaptak eddig az eperjesi tisztviselők a beszerzési csoport révén? Rizst és cukrot. Az utóbbit, a fontosabb cikket is legjobb tudomásunk szerint Eperjes polgármesterének jóvoltából. Most értesültünk róla, hogy a csoport burgonyát is akar adni azoknak, akik eddig evvel a fontos élelmicikkel nem tudták magukat ellátni. De hát egyáltalán számíthatnak-e még valamire a tisztviselők? Erre nagyon kíváncsiak. (Beküldetett.)

A „Nyírvidék”-ben olvassuk: „A Népruházati Bizottság elnöksége az elmúlt napokban levelet írt Szabolcsvármegye főispánjához, hogy a közalkalmazottaknak ruhával való ellátása ügyében megindult akcióban közreműködjék.” Továbbá: „A Népruházati Bizottság február 25-ikén a ruhák szétosztását minden körülmények között megkezdi”. Nálunk még ily akciónak se híre, se hamva.

Élőplakátok. A TÁRSASÁG e heti számában a Kaszinóestély nagy feltűnést keltő élőplakátja, díszítik a lapot. Drasche-Lázár Alfréd nagyérdékű regényének, a „Tűzkereszt”-nek a folytatása mellett Lakatos László és Szoldos László novelláit Szederkényi Anna humoros tárcáját, Tóth László, Tamás Ernő és Szusanna Mária versét közli a lap, melyet érdekes társasági rovat tesz teljessé. A TÁRSASÁG előfizetési ára negyedévre 10 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18.

1000-koronás jutalom. Moskovics Gyula abaújszinnai lakásából febr. 10-ikére virradó éjjel nagymennyiségű ezüst evőeszközt, férfi- és női fehérneműt loptak el, 20,000 kor. értékben. Aki a hatóságokat a tettesek nyomára vezeti s az ingóságok kézrekerítését előmozdítja, 1000 kor. jutalomban részesül.

Képkiallítás Kassán. A felsőmagyarországi festők műveiből Kassán rendezett jótékony célú kiállítás a hadtestparancsnoki palota első emeletén febr. 17-ikén déli 12 órakor fog megnyitni. A jelenlegi viszonyok között leközölhetetlen szállítási nehézségek folytán a rendezőség kénytelen volt eltekinteni eredeti tervétől, hogy t. i. a felsőmagyarországi régebbi festők művei is Abaúj-, Sáros-, Szepes- és Zemplénum megye területén összegyűjtessenek e kiállításra s így a kiállítás történeti része nem oly nagyarányú, mint eredetileg tervezték. A jelenkori művészek azonban ezáltal még nagyobb teret kaptak a szereplésre. A kiállításon Benczúr Gyula, Zemplényi Tivadar, Benczúr Béla, Éder Gyula, Boruth Andor, Horovitz Lipót műveinek a palota dísztermében kiállított csoportján kívül további négy teremben számos Felsőmagyarországon jelenleg működő festő művei lesznek láthatók; Kassát főképp Lengyel-Reinfuss Ede, Halász-Hradil Elemér és Csordák Lajos, Eperjest Kurth Miksa, Kubek Antal és Thome Aladárné, Lőcsét Mirkva-Halász János, Iglót Tschelik Ernő, Zemplénum megyét Mousson Tivadar és Fankovics Tibor fogják képviselni. A régi festők műveit magában foglaló hatodik teremben Czauz József, Rombauer János, Markó Károly, Doby Jenő, Klimkovicz Ferenc és Béla lesznek a kiemelkedőbb nevek. Mindegyikük természetesen csak igen szerényen lehet képviselve, az a nagyobbarányú kiállítás azonban, amely Felsőmagyarország régebbi művészeit méltóképp fogja bemutatni, reméljük, szintén nem soká várat magára. A jelen kiállítás csak az első lépés kíván lenni – művészeti életünk decentralizációja jegyében – a felsőmagyarországi művészek együttesműködése felé, ráirányítva a figyelmet egyáltalán régebbi művészeink munkáinak megbecsülésére is. A kiállítás február 17-iktől március 10-ikéig lesz nyitva, naponta 11–1-ig és 2–4-ig, 1 korona belépődíj mellett. A befolyó jövedelem, valamint a képek eladási árának 10%-a Abaúj-, Sáros-, Szepes- és Zemplénum megyék és Kassa város hadiárvaí és rokkantjai javára szolgál.

Könyv-, zenemű- és divatlapujdon-ságok megtekinthetők a STEHR-féle könyvkereskedés kirakataiban.

Vasúti szerencsétlenség. Febr. 10-ikéről 11-ikére virradó éjjel a kiskőrösi állomáson megrendítő vasúti összeütközés történt. Helytelen váltóállítás folytán egy személyvonat, melynek a 2-ik számú vágányra kellett volna befutnia, nekiment az első vágányon veszteglő tehervonatnak. Az elülső kocsi pozdorjává törték s amint a vonat hátrább levő kocsjainban utazó s Eperjesre jött egyének beszéltek, 16 emberélet pusztult el az összeütközés következtében.

Kedélyes betörő. Febr. 9-ikéről 10-ikére menő éjszaka Klein Jenő főutcai csemegeüzletében betörő járt. A nyomozás szerint a betörő a szomszédos házból mászott be, az üzlet raktárának udvarra nyíló ablaktábláját kiszedte, fölhajlította a sodronyhálót, szétfeszítette a mögötte lévő erős vasrácsot, s az így támadt hézagon át bemászott a raktárba s azon keresztül az üzletbe. Innen elvitte a „National”-pénztárt a bodegába, föltörte s a pénzt magához vette. Itt fölfeszítette az íróasztalt s annak fiókjából több mint 1500 cigarettát és szivart vitt el. Majd nekilátott egy baltával a Wertheim-szekrénynek, azt azonban nem bírta föltörni. A baltát a szomszédos ház egyik fatartójából szerezte a zárnak letörése után. Közben végigkóstolta a bodega csemegéit, fölbontott egy üveg Törleyt, de a hadipezsgő nem ízlett neki, mert csak a felét itta meg. A jég szekrényben talált sör már jobb lehetett, mert azt teljesen kiitta. Megdézsmálta a csokoládét, elvitt néhány üveg bort és likört. Magához vette Klein Jenő nyári felöltőjét és sportsapkáját s a jég szekrény mellett talált edényben még meg is mosakodott a kedélyes betörő, aki gyertya mellett „dolgozott” a betörésnél. A rendőrség a helyszínén egy pléh cigeretadobozt talált, amelyre egy név van rákarcolva. A nyomozás több irányban folyik.

Dániel próféta jóslata. Hívó keresztyén lelkek, akik forgatják a bibliát, kisütötték, hogy a mai világháború végét Dániel próféta 2200 évvel ezelőtt már megjósolta. Dániel könyve 12. részének vonatkozó verseit ide iktatjuk:

8. Én pedig hallám ezt, de nem értém és mondtam: Uram, mi lesz ezeknek vége?

9. És monda: Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég végeig.

10. Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekednek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesekek értik.

11. És az időtől fogva, hogy elvételük a mindennapi áldozat és feltételük a pusztító utálatosság, ezerkétszáz és kilencven nap lesz.

12. Boldog, aki várja és megéri az ezerháromszáz és harmincöt napot.

Ezen profécia 11-ik verse a pusztító utálatosság tartamát 1290 napban mondja s tényleg a háború kezdete óta az ukrainai békeszerződés aláírásáig ennyi nap telt el. A 12-ik versben említett 1335 nap pedig március 27-ikén telik le, ekkorára talán az általános békét jósolja Dániel próféta. Qui vivra verra.

Mozgósínházak műsora.

OLYMPIA:

Vasárnap Psylander felléptével *Pánik*, Gunnar Tolnäss felléptével *Aranyfüst*.

Csütörtökön Harry Piel rendezésében *A titokzatos telefon*.

Szombaton Csermely regénye: *A toprini nász*

URÁNIA:

Vasárnap Molnár Jenő regénye: *Dr. Lauffen*, Fenyvesivel.

Szerdán Nordisk-attrakció: *A vörös liliom*.

Cabiria Előadja az Olympia. I. rész: febr. 26. és 27. II. rész: március 2. és 3.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

Szerkesztői üzenet.

L. J., H-n. Köszönjük a beküldött rajzokat, -intézkedtünk kívánsága szerint.

G. J., H-n. Aktuálisabb közlemények a vitaestről szóló referátát a mai számból kiszorították.

Felelős szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonos:
dr. Koós István.

Másolat az 5-1917. kih. sz.

38,732., IX/2-1917. M. kir. földművelésügyi miniszter. u. ö. sz.

Alispán úrnak f. évi febr. hó 4-ikén 44-1917. kih. szám alatt hozott és hozzám felterjesztett azt a másodfokú ítéletét, mellyel az Eperjesi szab. kir. város rendőrkapitánya 5-1917. kih. sz. elsőfokú ítéletét, terhelt felelőssége folytán, büntetést kiszabó részében enyhítőleg megváltoztatva *Sztankó Jánosné* szül. *Holomány Erzsébet* színyei lakost közfogyasztásra szánt tejnek vízzel nagymértékben való meghamisítása által elkövetett kihágásért az 1895. évi XLVI. t.-c. 3. §-ának a) pontja alapján a kih. btk. 21. §-ának alkalmazásával 30 (harminc) napi elzárás helyett 600 (hatszáz) korona pénzbüntetésre mint fő- és behajthatatlanság esetén még 20 (húsz) napi további 400 (négy száz) korona pénzbüntetésre ítélte és a felmerült 40 (negyven) korona vegyvizsgálati díj megtérítésére kötelezte és elrendelte, hogy a jogerős ítélet marasztalt költségén egy ízben az EPERJESI LAPOK című lapban közzétételük, a tisztíró ügyésznek felelőssége folytán felülbírálat alá vettem és ennek eredményéhez képest következőleg ítélem: *Az ítéletet helyes indokainál fogva helyben hagyom.*

Budapest, 1917. november 11.

A miniszter rendeletéből: **Zsedényi Béla** s. k., miniszteri tanácsos.

(A másolat hitelül: Eperjes, 1918. febr. 5. *Vajda*, r.-fogalmazó.)

A Főutca 40. sz. (Koós-) házban egy ÜZLETHELYISÉG

1918. május 1-jétől kiadó.

A löcsei m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

2783., IV-1918. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az 1918/1920. években a késmárki m. kir. sóhivatalnak *sőkészlettel* való ellátása, a sónak a kamarákba való behordása és máglyázása iránt pályázat hirdettetik.

Mármároshégytől évenként körülbelül 400 métermázsa alaksó, 3200 métermázsa öröltött, 1000 métermázsa marhasó, Sóvárról pedig 600 m.-mázsa főttsó szállítandó.

Örölt marha- és főttsó zsákokban szállítatik. A szükséges tudnivalókkal ellátott összeállítás megjelölések, továbbá a pályázati és szerződési feltételek az alulírt pü.-igazgatóságnál, a sóvári és aknaszlatinai főbányahivatalnál és a késmárki m. kir. sóhivatalnál megtekinthetők.

Pályázni kívánók fölhívattak, hogy a pályázati feltételekben megszabott módon kiállított ajánlataikat *február 26. napján déli 12 óráig* a löcsei pénzügyigazgatóságnál nyújtsák be. Lőcse, 1918. febr. 4.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

4 polgári osztályt végzett :: leány

helybeli nagykereskedéshez azonnali belépésre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban. ::

Egy fiatal, faj

foxtier kutya eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Malomipari és Áruforgalmi R.-T.

Sürgőny cím: **BUDAPEST** Telefonszám: **Malombank. V., Gizella-tér 3.** :: 134-94. ::

Konyhakerti magvakat

— míg a készlet tart —

napi áron szállítunk.

A nagy maghiányra való tekintettel a rendelések csak a beérkezés sorrendjében vehetők figyelembe.

Csíraképességért, tisztaságért szavatolunk.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű bőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és 9 kor. Hozzávaló Boróka-szappan 5 kor. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykorós. — Eperjesen kapható **Kovaliczky Pál** és **Pálesch Árpád** gyógyszerárán.

Meghívó.

A kisszebeni kefe-, konyhaeszköz- és famegmunkáló-gyár

1918. március 6-án d. u. 4 órakor Kisszebenben, a gyárhelyiségben tartandó

rendkívüli közgyűlésre

részvényeseit tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Újabb határozat hozatala a társaság feloszlása és a felszámolás kérdésében.
3. Határozat a társasági ingatlan és ingó vagyon eladása kérdésében.
4. Esetleges indítványok.

Kiadó emeleti lakás.

4 szoba, konyha, fürdőszoba minden mellékhelyiséggel és villanyvilágítással

május 1-jétől kiadó. (Új lakás.)

Bővebbet Rózsa-utca 3. sz. a.

500 darab anyajuh

nyári prima legelőre, 3 völgyben eredő tiszta csermelyvízzel, itatásra, valamint

50 darab növendékszarvasmarha felvétetik.

Közelebbit

birtokkezelőség Mátyáska (Sáros m.).

Posta: Tapolyhanusfalva.

Középiskolai és polgári iskolai magánvizsgákra

osztályösszevonással, érettségire a leggyorsabban, felelősség mellett készít elő

Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40.

□ Ismertetőt küld az igazgatóság. □

Szállítók :::: legjobb minőségű

étel-ecetet,

„Acetin“ nevű ecetszeszpótlószeremnek vízzel való 15-20-szoros higításával készítve; továbbá legfinomabb

citromnedvpótlót

legkevesebb 25 kilogr. mennyiségben.

Képviselő kerestetik.

WELWART N. vegyész-mérnök vegyitermék-gyára

• Wien, IX., Sensengasse 8. •

EP

Előfizetési ár
Egész évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .

Hirdetési díj: Egyh
nettsor egyszeri bí
30 l. Rözklemények s

Gróf Kh

Gróf Khuer
elhunyta a leg
ki, — ravatala
tartalmát tette
legelsők között
dés csendje va
fáklyájánál e k
ember nagy
előttünk.

A történele
megállapítani
lyeket az elhú
szerzett s fog
félreértéseket,
hevesen és m

Mi, akik r
voltunk, haner
ját is gyászol
veszünk tőle
emlékét fogju
politikai hagy

A legmegk
halott egyénis
Tisza István e
a szó rossz é
Trónnak és H
zetnek nagy, e

szolgálni, ez
soha nem re
férfias szíved
kodással min
a gyűlölség,
ismerted soh

E nemes
harmonikussá
ki szerencsés

Fiatalkor
magas állás
hazáját, az e
tések birtoká
vagyon, legfé
lett soha ma
érző igaz em
értelmében ne
de minden t
mokratikus

Most, mi
ajtaja s a nag
könyvként e
élete bizonyí
intellemnek,